

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMÉR. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LAT. — FUNDADO EM 1920

ROK 38 | CURITIBA, — 5 CZERWCA — (JUNHO) — [Nr. 23 | 1963

PAPIEŻ JAN XXIII NIE ŻYJE!

Żalem, bólem i smutkiem napelnili się od kilkunastu dni serca nie tylko wiernych, ale wszystkich ludzi dobrej woli na wieść o ciężkiej chorobie Papieża Jana XXIII. Od kilku dni walczył ze śmiercią, wyczerpany krwotokami wewnętrznymi, silny organizm Ojca świętego. Po wyczerpaniu wszystkich środków, po długiej agonii oddał swą duszę Stwórcy dnia 3-go czerwca 1963 roku idąc po nagrodę do Pana.

Jeśli całe swe życie poświęcił Bogu, to ukoronowaniem tej pracy był krótki Jego pontyfikat (cztery i pół roku), naznaczony ewangeliczną prostotą i dobrocią serca. Jego pościągnięcia duchowe były tak swoiste, odbiegające od szablonowych form, że pociągały za serce. Ież to razy widziiano Papieża Jana XXIII na ulicach Rzymu, odwiedzającego w procesji kościoły, jadącego do więzień i szpitali.

A te dwie poprzedzające Sobór powszechny pielgrzymki do Loreto i Assyżu, jak miłe echo budziły w sercach wiernych.

Wszystkie encykliki, które wydał (4), odzwierciedlają nie tylko ducha Ewangelii, ale gołębiczej prostoty serce Namiesznika Chrystusowego. Dwie zwłaszcza uniesmiertelnili Jego imię: "Mater et Magistra" i "Pacem in terris". Lecz przede wszyst-

kim rządy swoje na tronie papieskim zamknął w pracach przygotowania i pierwszej sesji II Soboru Watykańskiego, którego był duszą, a którego prace wyczerpały siły, iż nie danym Mu było dokończyć drugiej części.

A co powiedzieć o stosunku Papieża Jana XXIII do narodu polskiego? Za młodych lat był w naszej Ojczyźnie na Wawelu i na Jasnej Górze. On to księcia niezłomnego — Kardynała Stefana Wyszyńskiego — darzył szczególniejszą sympatią.

Dziękował narodowi polskiemu za codzienną Mszę świętą odprawianą w Jego intencji na Jasnej Górze i za Czuwanie Soborowe. Rozkoszował się lekturą Trylogii Sienkiewicza, podnosząc jego walory religijno-etyczne.

Jeszcze ostatnio dwa razy przyjmował u siebie, mimo słabości, J. Eminencję Kardynała Wyszyńskiego i przesłał błogosławieństwo narodowi polskiemu.

W głębokim żalu i smutku chylił się do śmiertelnych szczytków Jego Świątobliwości — Jana XXIII. Odszedł po nagrodę jako Pasterz dobry, Ojciec Chrześcijaństwa i wielki przyjaciel katolickiej Polski, który na zawsze żyć będzie w sercu naszego narodu.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

Ks. Arcybiskup Kurytyby, Dom Manuel odprawi uroczystą Mszę św. żałobną w katedrze kurytybskiej za zmarłego Papieża w sobotę, dnia 8 czerwca, o godzinie 10, na którą proszeni są wszyscy wierni.

★ Nie dojdzie do wywłaszczenia. Prezydent Goulart oświadczył, że rząd federalny zdecydował się nie wywłaszczać na razie firm amerykańskich posiadających w różnych stanach elektrownie oraz sieć telefoniczną.

★ Wystawa obuwia w Novo Hamburgo. Dnia 25 maja obchodzono w Novo Hamburgo (RGS) narodowe Święto Obuwia, w którym prócz władz cywilnych i wojskowych wzięły udział tłumy obliczane na 65 tys. osób.

★ BISKUP PARANAGUÁ OBEJMUJE WŁADZĘ. Nowokonsekrowany, - pierwszy biskup diecezji Paranaguá, D. Bernardo Nolker (Redemptorysta), obejmuje władzę ordynariusza nad swą diecezją dnia 6 b. m.

★ Ney Braga wrócił z USA. Gubernator Parany wrócił już ze Stanów Zjednoczonych, gdzie przeprowadził rozmowy na temat finansowania elektryfikacji Parany, nowego systemu zakładania kooperatyw rolnych itp.

★ PSD językiem u wagi. Od partii PSD, posiadającej większość w Kongresie, będzie zależeć zgoda tegoż na poprawkę Konstytucji.

★ Pożyczka obowiązująca. Wszyscy obywatele kraju, których pobory lub zyski miesięczne przewyższają 24 razy "salário mínimo", muszą złożyć deklarację w Urzędzie podatkowym pod karą wysokiej grzywny.

★ Prasa krajowa w rękach rządu. Praktycznie biorąc rząd ma prasę w swoim ręku, ponieważ zakup papieru zagranicznego zależy od pożyczek Banku Brazylijskiego. A pożyczki te idą w miliony kruczejrów.

★ Dolar idzie w górę. Cena dolara poszła znowu w górę, mając na wolnym rynku wartość 755 kruczejrów przy zakupie, a 750 przy sprzedaży.

★ Ziemia leżąca odłogiem. Statystyka Brazylijskiego Instytutu Statystycznego wykazuje, że większość posiadaczy ziemskich w Brazylii uprawiazaledwie jedną piątą część obszarów do nich należących, reszta zaś leży odłogiem.

★ Środek na zwyczaję cen. Paulistański gubernator Adhemar de Barros zamierza złożyć w całym stanie kooperatywy stanowe sprzedające towary za tę samą cenę, oraz spółki mające na celu zwiększenie produkcji artykułów żywnościowych.

★ Tydzień katolicyzmu na Wschodzie. Ubiegły tydzień poświęcony był konferencjom na temat sytuacji Kościoła wschodniego - rytu chaldejskiego, maronickiego i armeńskiego. Promotorem tego tygodnia był Parański Uniwersytet Katolicki i Studium Teologiczne.

★ "Salário família" dla robotników. Deputowany udenista Herbert Levy wniósł projekt do Kongresu, który ustanawia "salário família" dla robotników fabrycznych i rolnych, jak również zapomogę rodzinie za każde dziecko do lat 14.

★ Inauguracja szosy Rio - Bahia. Prezydent Państwa zainaugurował szosę Rio -

Bahia, przebiegającej 3 stany: Rio, Minas i Bahia, licząca 1.657 km. Ułatwi ona komunikację dla 450 tys. mieszkańców. Przy szosie tej wzniesie się 36 szkół, hotele i cej 1.657 km. Ułatwi ona kochome, przy pomocy wielkich omnibusów.

★ Volta Redonda zmieni nazwę. Gubernator stanu rioskiego (fluminense) pragnie przeprowadzić plebiscyt, by zmienić nazwę miasta Volta Redonda (centrum przemysłu metalurgicznego) na Getulio Vargas, który był inicjatorem tego sektoru przemysłowego.

★ Zmiana rządu. Zgodnie z wypowiedzeniem się prezydenta Goularta, do nowego rządu wejdą tylko zdecydowani zwolennicy reform.

★ Obrona ambasadora USA w Kongresie. Kilku wybitnych deputowanych broniło stanowiska ambasadora USA, Lincolna Gordona przed atakami lidera PTB — Artur Virgilio, który zarzucał Gordonowi, że jeździ po Brazylii, jak po swoim kraju. Okazało się podczas dyskusji, że Gordon jeździ na wyraźne zaproszenie władz różnych stanów.

★ Zwyczaj cen samochodów o 15 proc. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wydało komunikat zapewniający, że najbliższa podwyżka cen samochodów produkcji krajowej nie przekroczy 15 proc.

★ Hermes Lima - członkiem Najwyższego Trybunału. Znikomą większością głosów Senat zatwierdził nominację Hermesa Lima na członka Najwyższego Trybunału Sprawiedliwości. Hermes Lima opuści urząd min. Spraw Zagranicznych.

★ Tradycyjalny kandydat na prezydenta. Gubernator paulistański nie ukrywa swych zamiarów, by być kandydatem na prezydenta państwa w wyborach w 1965 r. Mówi się, że gubernator gau-szowski Meneghetti ma iść z Adhemarem na tej samej liście jako kandydat na wiceprezydenta.

★ Herbert Levy broni Konstytucji. Deputowany Herbert Levy bronił nienaruszalności Konstytucji w Kongresie, twierdząc, że naruszenie praw własności leży tylko w interesie komunistów, którzy niby walczą o reformę, ale w tym celu by łatwiej opanować rząd w kraju.

Migawki ze Świata

● Kto rządzi Kościołem? Sprawy bieżące Stolicy Apostolskiej załatwia Kardynał Kamerling Masela, b. nuncjusz apostolski w Rio. Wybór nowego papieża przewidziany jest za 2 lub 3 tygodnie.

● Nowy lek na krwotoki. Ukazał się już nowy lek pod nazwą "Finobrogan", posiadający skuteczną moc do zatamowania krwotoków wewnętrżnych. Katolicka młodzież Austrii wysłała ten lek w darze Ojcu św. podczas jego choroby.

Pastor protestancki Luther King przewodzi kampanii czarnych przeciw segregacji ras w USA

● 1 samochód na 9 osób. Na dziewięciu mieszkańców Anglii przypada jeden samochód. Podobnie ma się rzecz w Niemczech Zachodnich.

● Haile Selassie - gościem USA. Cesarz Etiopii, Haile Selassie, otrzymał zaproszenie od Kennedy'ego na oficjalną wizytę w Stanach Zjednoczonych w początku października bieżącego roku.

● Chińska bomba wodorowa. Wojskowi znawcy Paktu Atlantycznego twierdzą w sposób przekonujący, że Chiny komunistyczne są w przededniu realizacji eksplozji bomby wodorowej.

● Doświadczenie także zawodzi. Najlepszy przewodnik po Alpach szwajcarskich, Christophe Vuellloz, zginął podczas zejścia ze szczytu "Mont Blanc".

● Piszą już o kandydatach na papieża. Prasa europejska zaalarmowana zgo-

nem Ojca św., podaje 4 kandydatów na przyszłego papieża, mianowicie: kardynałów Agagianian (Armeńczyk), Urbani, Montini i Lercaro - Włochów.

● Następcą de Gaulle. Prasa francuska wymienia księcia paryskiego Henryka jako następcę de Gaulle'a w kierowaniu losami Francji.

● Federacja arabska na papierze. W Iraku i Syrii zaobserwować można coraz silniejszy sprzeciw odnośnie dyktatorskiej polityki prezydenta Egiptu, Nassera, szefa Zjednoczonej Republiki Arabskiej.

● Straszne skutki tajfunu. Wschodnie wybrzeża Pakistanu, leżące nad zatoką Bengalską, nawiedził o niesłychanej sile tajfun, powodując zgon ponad 5 tys. osób oraz pozbawiając 100 tys. mieszkańców dachu nad głową.

● Bundestag zatwierdził traktat. Parlament Niemiec Zachodnich jednomyślnie zatwierdził traktat przyjaźni zawarty między Niemcami a Francją w styczniu bieżącego roku.

● Zlokalizowano zatopioną łódź podwodną. Marynarka USA zdołała zlokalizować zatopioną atomową łódź podwodną "Tresher", posługując się specjalną sondą zaopatrzoną aparatem fotograficznym.

● Drakońskie kary w Kubie. Komunistyczny rząd Kuby skazał na pięć lat więzienia kilku gospodarzy, którzy bez pozwolenia władz zarżnęli kilka sztuk bydła własnego chowu.

● Wydaleni z armii. Trzech generałów i dziewięciu pułkowników wydalonych zostało z armii argentyńskiej w następstwie buntu wywołanego 2 kwietnia b. r.

● Strajk generalny w Argentynie. — 24-godzinny strajk generalny w Argentynie, (1-VI) zorganizowany przez potężną konfederację robotników, sparaliżował wszelki ruch w tym kraju.

Z ŻYCIA POLONII BRAZYLIJSKIEJ

50 LAT SŁUŻBY BOGU I LUDZIOM

W dniu 8-mym czerwca roku 1963 przypada złoty jubileusz służby Bogu i ludziom, dwóch siostr zakonnych Rodziny Maryi.

Kierowała jako przełożona internatami i ochronkami. Przez 50 lat — kierowała drogą życia i wskazywała cel dziesiątkom i setkom uczniów.

Pół wieku prowadziła swych uczniów ku Bogu modlitwą, przykładem i wiedzą. Zawsze uśmiechnięta i pogodna zjednała sobie serca wszystkich. Dzieci i ubodzy mieli zawsze do Niej dostęp. Wspomagała tych co szukali opieki i oparcia.

I dziś — w obliczu zbliżającego się jubileuszu spojrzenie na minione dziesiątki lat może stwierdzić, że trud Czcigodnej Jubilatki nie przeszedł na marne.

Jej uczniowie — kapłani — codziennie stoją przy ołtarzach Pana. Rozdają Chleb Żywota spragnionym. Udzielają Sakramentów św.

Jej uczniowie zajmują dziś odpowiedzialne stanowiska. Przekazują dalej młodemu pokoleniu te wartości, które otrzymali w latach dziecięcych od Czcigodnej Jubilatki.

Jej w tym wielka zasługa. Tylko Bóg, Dobry Ojciec w pełni oceni Jej pracę i da zasłużoną nagrodę.

Rodzina i dawniejsi a wdzięczni uczniowie składają w tym dniu jaknajserdeczniejsze życzenia: błogosławieństwa Bożego i długich lat życia.

Siostra Teresa (Wiktorja Rybacka) (na zdjęciu) i Siostra Aniela (Róża Błońska) cieszą się tak piękną i rzadko spotykaną uroczystością. Obie pochodzą z Kurytyby.

50 lat dla Siostry Teresy były okresem wytrwałej pracy nauczycielskiej na licznych placówkach. Z wielkim uznaniem władz rządowych pracowała w Santa Barbara - Palmeira, Dom Pedro - Orleans, Muricy - São José dos Pinhais, Cruz Machado, Campo Largo, Siqueira Campos, Guarani - Rio Grande, Tibagi, São João do Triunfo i Rio Azul.

Film Polski

W TOWARZYSTWIE UNIÃO JUVENTUS P. T.:

"ZÓŁTA CIŻEMKA"

Zostanie wyświetlony piękny kolorowy film polskiej produkcji p. t.: "Złota Ciżemka", oraz dwie bardzo ciekawe Kroniki z życia i rozwoju społeczeństwa polskiego.

Film powyższy zostanie wyświetlony w sobotę dnia 8-go czerwca o godzinie 20-tej w Salonie Towarzystwa União Juventus przy ulicy Carlos de Carvalho nr. 575.

Wstęp bezpłatny.

Uprasza się wszystkich Członków Towarzystwa i całą Polonię Kurytybską o jak najliczniejszą frekwencję.

Victor Gardoliński — Dyrektor Kulturalny
Jan Kaniak — Dyrektor Publikacji

Apel do byłych Wychowanków Bursy Księży Misjonarzy

Z okazji obchodu 60 rocznicy działalności polskich Księży Misjonarzy w Brazylii, zwłaszcza w jej stanach południowych, władze polskiej wiceprovincji w Kurytybie zapraszają byłych Wychowanków Bursy (od 1922 r. począwszy) do wzięcia udziału w tym obchodzie, dnia 7 lipca b. r. Na program złożony się uroczyste nabożeństwo dziękczynne, a wieczorem tego dnia — okolicznościowa akademii. Blizsze szczegóły jeszcze podamy.

Zjazd ten będzie bardzo miłym spotkaniem po tylu latach nie widzenia się, będzie odświeżeniem dawnych przyjaźni i koleżeństwa, przeżywaniem dawnych chwil bestroskiej młodości.

Poniżej zamieszczamy nazwiska byłych Wychowanków Bursy Księży Misjonarzy, by ułatwić ich odszukanie i uwiadomienie ich o powyższym obchodzie oraz zjeździe.

Prosimy również o zgłoszenie ewentualnego przyjazdu do Kurytyby, podając na adres Redakcji "LUD" dokładny adres oraz główne zajęcia, względnie stanowisko jakie nasi b. Wychowankowie zajmowali lub zajmują. W wypadku, gdyby lista nasza była niekompletna, prosimy o jej uzupełnienie.

Zwracamy się z prośbą do p. inż. Gardolińskiego i p. Franciszka Pogorzelskiego z Rio Grande do Sul, by zechcieli łaskawie zawiadomić swych byłych kolegów zamieszkałych w tym stanie.

Zarząd Zgromadzenia Księży Misjonarzy

SPIS WYCHOWANKÓW BURS XX. MISJONARZY.

Choiński Józef z Abranches. Był profesorem w szkole Itaporá, Stefański Francisco - Tomás Coelho. Zamieszkały później w Serriinha, Filipak Francisco - Tomás Coelho, Ciesielski Kazimierz - z Warnow (Blume-

nowak Marcin - Candanduva, Wolf Rubin - Lamemha Pequena, Wolf Artur - Lamemha Pequena, Minikowski Stanisław - Rio Negrinho, Kazimierzak Walerian - Guarani - linia Viola (RS), Dytz Władysław - Santo Angelo (RS), Klidzio Jan - Guarani (RS), Wachowicz Józef - Araucária, Wachowicz Roman - Araucária, Wachowicz Ludwik - Araucária, Małysz Stanisław - Floresta (Boa Vista do Erechim), Ossowski Łukasz - Ivaí (Paraná), Kubiak Władysław - Itaiópolis, Firakowski Antoni - União da Vitória, Sołek Konstanty - Pirai do Sul, Wojnarowicz Bolesław - Pagaiaos Novos (był profes-

de (Campo Largo), Kłosowski Szecepan - Rio Verde, Soczek August - Boa Vista (Araucária), Stasiak Edward z Guarani (dziś Arapongas), Hamerski Stanisław - Guarani, Szymański Marian - Luis Alves (Itajaí - SC), Flenik Wincenty - Itaiópolis (SC), Kostowski Leopold - Palmeira), Tyterycz Jan - Floresta (Boa Vista de Erechim), Izycki Wojciech - Floresta, Jacuniak Stanisław - Floresta, Jakubowski Franciszek - Rio de Peixe - Erechim, Szalyga Michał - Dois Distritos - Erechim, Piasecki Kacper - Col. Itapava - via Iratí, Cionek Roman - Contenda, Jargas Michał - Candanduva, Solarewicz Józef - Ivaí, Skra-

ski Piotr - Alfredo Chaves, Tyrka Józef - Araucária, Olaszewski Wincenty - Agua Branca, Edmund Gardoliński - São Mateus, Błokowski Robert - Itaiópolis - Tyterycz Adam, Kozak Jan - Kurytyba, Żerek Henryk - Paranaguá, Nabożni Alojzy - Guajuvira, Król Leon - Pagaiaos Novos, Stelmaski Wacław, Klidzio Leon - Rio Grande do Sul, Dorosz Józef - Stasiak, Szczepan Maksymilian - Jacarézinho, Cionek Adam - Norte do Paraná, Lis Edward - Kurytyba, Piasecki Sylwester - Kurytyba, Bemben Stanisław - Kurytyba, Flenik Piotr - São Paulo, Grabarski Zygmunt - Kurytyba, Wzorek

Bursiści z 1927 roku z Ks. Janem Rzymeką i Ks. Stanisławem Piaseckim na czele.

rem w Balsa Nova), Filipak Andrzej - Tomás Coelho, Gosik Kazimierz - São Mateus, Mierzwa Ignacy - Campo Magro (Orleans), Kłosowski Józef - Prudentópolis, Graczyk Konstanty - Palmeira, Kłosowski Antoni - Rio Ver-

ba Józef - Guajuvira, Falarz Henryk - Orleans, Pogorzelski Franciszek - Rio do Peixe (Erechim), Cionek Franciszek - São Miguel (Lapa), Kwiatkowski Józef - Boa Vista (Erechim), Czaja Tomasz - Araucária, Magajow-

Jan - Canoinhas, Szalyga Jan - Rio Grande, Wolski Marcin - Guajuvira, Druzik Antoni, Halama Michał, Kupski Emil - Castro, Kupski (brat Emila) - Castro, Leśniowski Józef - Tomás Coelho.

Z listów do Redakcji:

Józef Ginalski
Afonso Pena — Paraná
CZYJA PRAWDA?

Czytając opis pobytu w Polsce p. inż. Gryzełki, zamieszczony w "Ludzie" z dnia 22.V., trudno mi się powstrzymać jako Polakowi od wypowiedzi na ten temat.

Pan Gryzełko twierdzi, że nieprawdą jest, jakoby rząd Polski Ludowej utrudniał życie religijne w kraju, na dowód czego porobił zdjęcia pielgrzymek do Częstochowy, a nawet sam tam był. Pisze również, że kościoły są przepelnione tak, że nie mogą pomieścić wiernych.

Tymczasem w tym samym numerze wręcz co innego pisał polscy biskupi z kardynałem Wyszyńskim na czele. Kto się więc tu myli? Czy p. Gryzełko, czy polscy biskupi? P. Gryzełko widział tylko stronę zewnętrzną medalu, ale nie widział drugiej strony tegoż medalu, którą zresztą nie jest tak łatwo zauważyć.

Autor opisu podróży po Polsce opisuje obszernie o

stosunkach w kraju, a opuścił jedno może najważniejsze dla nas, a mianowicie, że w Polsce na skutek różnych ustaw przyrost ludności spadł z 18 proc. na 12 proc. A co będzie jak tak pójdzie dalej? Niedawno niszczyli nas Niemcy i Sowiety, dziś sami siebie wyniszczamy. Były ongi wielkie narody, które właśnie z powodu ograniczeń potomstwa znikły z powierzchni ziemi.

Kończąc, nie oskarżam p. inż. Gryzełkę o złą wolę, ale o brak zmysłu obserwacyjnego.

Przesyłam Redakcji serdeczne pozdrowienia.

ARTIGOS FINOS PARA

SENHORAS E CRIANÇAS

MANTEAUX — TALLEURS
VESTIDOS — SAPATOS
MAIOS — SLACKS
BLUSAS — CINTOS

Fone: 4-1782

Praça Zacarias 70

-GALERIA TIJUCAS -

1 o j a s 2 - 3

Travessa Oliveira Bello, 54

- CURITIBA -

"OJCOWIE CHRZESTNI" Placu Polskiego w Kurytybie

Zgodnie z apelem Komitetu budowy Placu Polskiego w Kurytybie, następujące osoby zgłosiły się na "Ojców Chrzestnych:

PP. Antoni Domakoski z małżonką,
Mieczysław Florecki z małżonką,
Bronisław Jackowski z małżonką
Panie: Jadwiga Koziół
Franciszka Jaruga.

WALNE ZEBRANIE

Niniejszym zapraszamy członków Komitetu Budowy Placu Polskiego w Kurytybie oraz wszystkich zainteresowanych osób na walne zebranie, które odbędzie się w dniu 10 czerwca br. w poniedziałek, o godz. 20-tej wieczorem, w sali towarzystwa "União Juventus", przy ul. Carlos de Carvalho nr. 575, z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie sekretarza;
2. Sprawozdanie skarbnika;
3. Sprawozdanie budowniczego placu;
4. Obrady nad wykończeniem placu;
5. Wolne wnioski.

Z góry dziękujemy za gromadne przybycie zainteresowanych.

ZA KOMITET: Franciszek Lachowski — Prezes
Paweł Filipak — Sekretarz

Towarzystwo Imieniem "TADEUSZA KOŚCIUSZKI"

poszukuje gospodarza (Zelador) z rodziną, który podjąłby się wszelkich prac związanych z utrzymaniem porządku w Towarzystwie, jako też prowadzenia małej restauracji i baru. Mieszkanie na miejscu. Zainteresowani powinni zgłaszać się na adres: Emano Pereira, 502, od godz. 12 do 13 i od 18 do 19. Rozmawiać z Sekretarzem Towarzystwa, który udzieli bliższych informacji.

Obuwia CASAS LORUSSO

Trzewiki dla mężczyzn, pań i dzieci
PO CENACH FABRYCZNYCH

Dwa sklepy dla lepszej obsługi:

Dom główny: — Rua Mal. Floriano Peixoto 140
" filialny: — Rua Mal. Floriano Peixoto, 231
Telefon: — 4-8738

CURITIBA — PARANÁ

LUD

Proprietário: CONGREGAÇÃO DA MISSÃO
Diretor: PE. DOMINGOS WISNIEWSKI, OM.

Redator: PE. JOSÉ ZAJĄC, CM.
Administração: ALAMEDA CABRAL, 846
przyjmuje codziennie (prócz niedziel i świąt)
od 8 do 12 i od 14 do 18 godz. — Tel.: 4-1057

Toda correspondência, cartas de valor e cheques dirigir a: Wszelką korespondencję, listy pieniężne i czeki adresować:

REDAÇÃO DO "LUD"
Caixa Postal 155
CURITIBA - PARANÁ

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1963

W Brazylii i innych krajach amerykańskich:

Wspaniałomyślnych Dobrodziejów	Cr\$ 5.000,00
Dobrodziejów	Cr\$ 2.000,00
Zamożnych	Cr\$ 1.000,00
Mniej zamożnych	Cr\$ 800,00
Skromniej sytuowanych	Cr\$ 500,00
Do przesyłki lotniczej w Brazylii dopłaca się	Cr\$ 400,00
Dla innych krajów	Cr\$ 1.500,00
Cena egzemplarza w Kurytybie	Cr\$ 20,00
Cena egzemplarza w São Paulo i Pôrto Alegre	Cr\$ 30,00

"LUD" WYSYLANY POCZTĄ LOTNICZĄ MOŻNA NABYĆ:
* SÃO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Główniej Poczty (Avenida São João).

W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.

* PORTO ALEGRE: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n. 3

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W Stanach Zjednoczonych (U.S.A.): — Rev. W. Sojka,
St. John Kanty Prep., ERIE, Pa.

W Argentynie: — Sr. Juan Czajkowski, Avda. Mitre 127,
POSADAS, Pcia. Misiones.

SAÚDE FORÇA HAEMATOGEN do D. HOMMEL

LAB. REUNIDOS PARANÁ LDA
Caixa-Postal 785 — Curitiba

ŻYCIE RELIGIJNE:

NIEDZIELA TRÓJCY ŚWIĘTEJ
Ewangelia św. zapisana u św. Mateusza w rozdziale 28

Onego czasu: Rzekł Jezus uczniom swoim: Dana mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi. Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego: ucząc je chować wszystko, comkolwiek wam przykazał. A oto ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata.

— † —

JESZCZE NIE POZNALIŚCIE MNIE — (Jan 14,9)

Można się temu dziwić, ale nie można zaprzeczyć, że nasz katechizm jest bardzo powierzchowny. Ubolewamy, iż wielu naszych opuszcza szeregi kościoła katolickiego i rzuca się w objęcia herezji.

Należy spojrzeć smutnej rzeczywistości w oczy i zapytać się, czemu to dziś tak się szerzy kłopot niewiary i zabobonu?

Jedną z wielu przyczyn, jest brak większego wyrobienia religijnego i to z naszej własnej winy.

Niestety nawet wielu katolików mniej więcej praktykujących, jest w rzeczach wiary analfabetami.

Cóż więc czynić trzeba, by zerwać z tą grzeszną obojętnością religijną?

Więcej niż do dziś, poświęcić czasu na wyrobienie i wykształcenie religijne.

Dużo się dziś robi na polu nauczania religii, ale się zapomina, iż uświadomienie religijne wyjść powinno z rodzin naszych.

Nie tylko kursy katechetyczne, nie tylko dawanie katechizmu dzieciom, ale przede wszystkim fala uświadomienia religijnego, objąć powinna wszystkich członków rodziny bez wyjątku.

Podziwiamy gorliwość odpadłych katolików, którzy na manowcach herezji, stają się gorliwymi szermierzami swoich sekt.

A my, nasze urobienie religijne sprowadzamy do minimum. Zerwijmy z tą karygodną opieszałością w sprawie naszej świętej wiary.

Nie dajmy się ani wyprzedzić, ani ubiec tym, którzy nie są na prawdziwej drodze. Czytajmy co niedzielę przy stole rodzinnym historię biblijną, by dobrze poznać w zarysie Pismo Święte Starego i Nowego Zakonu. A poznawszy jego zarys, czytamy księgi Pisma Świętego ze czcią, z wiarą i uwagą i wyjaśnieniami, jakie się znajdują w katolickich wydaniach, byśmy zrozumieli sens miejsc trudniejszych. Nie zapominajmy też czytać i Wielki Katechizm czy też inne książki religijne, wszystkie one w wydaniu katolickim.

Niechże więc, co niedzielę, każda rodzina wspólnie odbywa święte czytania, bo wtenczas i tylko wtenczas zniknie wśród nas nieznanomość prawd wiary i oziębłość religijna.

N. N.

Sumienie i wojna wodorowa

Po raz pierwszy w telewizji brytyjskiej odbyła się publiczna dyskusja wyłącznie na temat dopuszczalności zbrojeń, eksperymentów i wojny wodorowej. Brał w niej udział i siłą rzeczy wy-

sunął się do roli arbitra wśród różnych zdań ks. biskup Beck, ordynariusz Salford. Debata ta znalazła głośnie echa w prasie angielskiej, nie tylko katolickiej.

Zagadnienie jest bardzo żywotnym problemem naszych czasów. Biskupi Beck i Hugh Kay z "Catholic Herald" wypowiedzieli się za utrzymaniem zbrojeń i bomb wodorowych, podczas gdy Roy Shaw, Robert Markus i Beryl Markus opowiadali się przeciwko temu. Ostatecznie jednak oponenci biskupa Becka dali się przekonać co do większości punktów, z których tylko dwa pozostały nieuzgodnione.

Pierwszym jest sprawa samego posiadania broni jądrowej. Biskup Beck uznał, że "jesteśmy usprawiedliwieni co do posiadania broni jądrowej, nawet, jeśli oznacza to tylko utrzymanie równowagi terroru", jego przeciwnicy natomiast twierdzili, że posiadanie broni jądrowej stanowi niebezpieczną okazję do grzechu.

Drugą różnicą jest sprawa celów wojskowych. Biskup Beck uznał, że nie można wykluczyć możliwości oddzielenia celów wojskowych od niewojskowych i użycia broni jądrowej tylko przeciw celom wojskowym. Przeciwnicy bomby twierdzili, że izolowanie celu bombardowania jest przy broni jądrowej niemożliwe. Biskup potępił jednak wyraźnie bombardowanie Hiroszimy jako niemoralne.

Uzasadnieniem posiadania broni jądrowej jest to, że rozbrojenie atomowe dawałoby przewagę agresorowi, ale użycie tej broni jest z punktu widzenia moralnego uzasadnione tylko w wypadku, gdy głównym celem ataku atomowego jest zniszczenie obiektów siły wojskowej nieprzyjaciela, a śmierć ludności cywilnej jest przy tym tylko rezultatem ubocznym i niezamierzonym. Porówny-

wano przy tym problem do wojny morskiej, gdzie chodzi o zniszczenie floty nieprzyjacielskiej, a także jej nieprzyjacielskiej marynarki handlowej i to jest jej głównym celem, ale przy tej okazji giną liczni ludzie, załogi i pasażerowie statków handlowych, a więc ludność cywilna.

Nie jest więc uzasadniony pogląd, że używanie broni jądrowej jest w świetle moralności katolickiej absolutnie i zawsze rzeczą złą. Zakładając, że ogólne wskazania kościoła co do warunków słusznej wojny zostaną spełnione — trzeba przyznać wprawdzie, że jest to bardzo śmiałe założenie — użycie broni jądrowej może być usprawiedliwione, choć tylko w wyjątkowych wypadkach.

W streszczeniu...

★ **Ojciec św.**, jak informuje niemiecki teolog soborowy ks. prof. Dr Hirschmann, Jezuita, cierpi nie na raka żołądka, lecz na krwotoki żołądkowe, częste w rodzinie obecnego Papieża.

★ **W marcu b. r.** została odprawiona w bazylice św. Piotra w Rzymie Msza św. w obrządku bizantyjsko-rumuńskim. Była ona transmitowana przez Radio Watykańskie i telewizję włoską.

★ **Arcybiskup Bostonu kard. Cushing** rozpocznie wkrótce serię kazań w różnych kościołach protestanckich. Zapowiadając to publicznie kardynał oświadczył: "Nic podobnego nie zdarzyło się dotąd. Przyjmując zaproszenie protestantów, pójdę do nich z duchem ekumenicznym".

★ **W Rzymie powstaje nowe kolegium dla dwustu aluminiów z Meksyku.** Episkopat meksykański wydał list pasterski, wzywający wiernych do ofiar na wspomniane kolegium.

★ **Z okazji obchodu 2-lecia krwawego powstania w getcie warszawskim**, 91 osób o-

Są to sprawy, w których każdy indywidualny wypadek trzeba oceniać oddzielnie i bardzo ostrożnie, bo z jednej strony mogą istnieć sytuacje, w których użycie broni jądrowej jest z punktu widzenia katolickiego nie tylko dozwolone, ale nawet nakazane, — z drugiej zaś strony ogromnie łatwo przy stosowaniu broni jądrowej przekroczyć granice tego co jest z punktu widzenia moralnego dopuszczalne.

Istotne zło i groźba istnieje nie w samej broni jądrowej, lecz w duszach ludzi i w umysłach przywódców mocarstw, odpowiedzialnych za użycie broni jądrowej. Można tej broni, jak każdej, użyć dla złych i niemoralnych celów.

"Gazeta Niedzielną".

trzymało wysokie odznaczenia rządowe za pomoc udzielaną Żydom walczącym z oddziałami hitlerowskimi w Warszawie w 1943 roku.

Wśród odznaczonych jest znana pisarka katolicka Zofia Kossak-Szczuczka, organizatorka pierwszego podziemnego społecznego Komitetu Pomocy Żydom, oraz współpracownik krakowskiego "Tygodnika Powszechnego" Władysław Bartoszewski.

★ **W poniedziałek Wielkanocny**, 15 kwietnia, odbyła się w Bazylice Metropolitalnej na Wawelu w Krakowie uroczystość konsekracji biskupiej nowego sufragana krakowskiego ks. Jana Pietraszki.

Sakry biskupiej udzielił Ks. Kard. Wyszyński, a współkonsekratorami byli Księża Biskupi Karol Wojtyła, wikariusz kapituły archidiecezji krakowskiej i Julian Grobicki, sufragan krakowski.

★ **Katolicy holenderscy** przekazali Stolicy Apostolskiej 400 tys. florenów na wydatki związane z II Sesją Soboru. Pieniądze te mają

Duszpasterz odpowiada

W którym wieku był używany pierwszy Mszal? Wiemy, że druk nie od tak dawna wynaleziono.

Mszale drukowane mamy oczywiście dopiero po roku 1450, w którym to roku zaczęto drukować pierwsze księgi. Ale Mszale, pisane ręką czy stylizowane są o wiele dawniejsze. Z początku do odprawiania Mszy świętej, która była prawie zawsze solenna, z udziałem chóru, używano kilku ksiąg: jedną dla czynności i modlitw kapłana (Sacramentarium), inną na czytanie lekcji (Lectio-narium), inną na śpiewanie Ewangelii (Evangelarium) i jeszcze inną na czytanie lub śpiewanie psalmów (Graduale). Później połączono te wszystkie księgi w jedną dużą księgę, którą nazwano Mszalem (Missale). Francuskie już w trzynastym wieku mieli swoje Mszale, zawierające opisy wszystkich obrządków oraz czytania i modlitwy używane przy odprawianiu Mszy świętej prywatnej. Dzisiejszy drukowany Mszal jest owocem pracy wielu wieków i przedstawia najdokładniej opracowaną, a może także najpiękniejszą do użytku drukowaną księgę, jaka tylko istnieje.

być przeznaczone przede wszystkim dla najbardziej potrzebujących biskupów, przybywających na Sobór z Azji i z Afryki.

★ **Arcybiskup Monachium, kard. Doepfner**, w orędziu na temat opieki nad starcami mówi, że 82 proc. ludzi starszych żyje w Niemczech w odosobnieniu, bez zaplecza rodziny i stałej pomocy.

★ **2.700 tys. egzemplarzy Pisma św.** rozprowadzono w ubiegłym roku w Japonii. W ten sposób Japonia uplasowała się na pierwszym miejscu w propagowaniu Pisma św.

WIEŚCI Z POLSKI:

700 lat miasta Śniadeckich

700 lat mija w roku 1963 od chwili nadania praw miejskich Żninowi — rodzinnemu miastu dwóch znakomitych uczonych polskiego ubiegłego wieku Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

Uroczystości jubileuszowe miasta zbiegają się ze 125 rocznicą śmierci Jędrzeja Śniadeckiego — lekarza, chemika, pedagoga i publicysty, profesora chemii a potem medycyny w Akademii Wileńskiej, członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk i prezesa sławnego, postępowego "Towarzystwa Szubrawców". Jędrzej Śniadecki był też utalentowanym felietonistą-satyrykiem i felieton swe ogłaszał w "Wiadomościach Brukowych" i "Dzienniku Wileńskim". Pozostawił wiele prac naukowych m. in. "O fizycznym wychowaniu dziecka" i "teorię jestestw organicznych".

Dla uczczenia Jędrzeja Śniadeckiego w Żninie, w kamienicy przy ul. Śniadeckich, w miejscu gdzie niegdyś stał dom burmistrza — ojca obu uczonych — wmurowana zostanie tablica pamiątkowa. Jednocześnie odsłonięty zostanie w Żninie pomnik drzewo z braci — Jana Śniadeckiego, matematyka, o światowej sławie, astronoma i filozofa okresu oświecenia. Jan Śniadecki położył wielkie zasługi jako organizator nauk, a także popularyzator nauk. Rzecznik empiryzmu, przyczynił się w sposób zasadniczy do rozwoju nauk matematyczno - przyrodniczych. Wielką zasługą Jana Śniadeckiego jest opracowanie oryginalnej polskiej terminologii matematycznej.

Pomnik Jana Śniadeckiego jest dziełem rzeźbiarza Józefa Kopyńskiego, również żninianina, m. in. zdobywcy I nagrody w konkursie na pomnik Słowackiego w Warszawie. (kd.)

Lubelski "kombinat zdrowia"

(KAI) — Lublin — W Lublinie buduje się wielki "kombinat zdrowia" — nowy szpital kliniczny lubelskiej Akademii Medycznej. W budynkach szpitalnych, których kubatura wyniesie ponad 150 tys. m sześć., mieścić się będzie 7 klinik specjalistycznych. Szpital otrzyma nowoczesne wyposażenie, m. in. sztuczne nerki, sztuczne ser-

W KILKU ZDANIACH...

● **Eksport marmurów kieleckich** — Kielce — W najbliższym czasie wysłane zostaną za granicę pierwsze partie marmurów kieleckich. Kamieniołomy świętokrzyskie otrzymały zamówienia na dostawę ok. 1.700 ton bloków marmurowych w różnych kolorach do Włoch oraz większej partii tego materiału budowlano-dekoracyjnego dla Egiptu. Jest to pierwsza tego typu transakcja po wojnie. Dotąd polskie kamieniołomy eksportowały jedynie dolnośląski granit do NRF i Holandii.

● **Nowa kopalnia soli** — Bydgoszcz — W Górze pod Inowrocławiem odbyła się uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego w fundamencie nowej kopalni soli. Nowa kopalnia soli w Górze będzie odkrywkowa — typu rumuńskiego. Cała załoga kopalni ma pracować na górze, a solankę będą tłoczyły pompy rurociągami z głębi szybów budowlanych z powierzchni.

● **Co Polacy kupują na raty** — Warszawa — Jak wynika z podsumowania, podpisano w I kw. br. w placówkach Obsługi Ratalnej Sprzedaży w całym kraju 232 tys. umów kredytowanych na łączną sumę 1.236,4 mld zł. (0 176 mln. zł. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Przedmiotem największej liczby transakcji były telewizory; zakupiono ich na raty za 350 mln. zł. Następna pozycja — to meble — 265 mln. zł.

Największy wzrost nastąpił w sprzedaży ratalnej motocykli i skuterów oraz zegarków. Z 7 mln. zł. w I kw. 1962 r. do 28 mln. zł. w I kw. br. Notuje się

też dalszy rozwój ratalnej sprzedaży odzieży.

● **Osiągnięcia polskich chemików** — Kraków — Soda kaustyczna o 98 proc. czystości otrzymywana drogą chemiczną — to produkt rzadki. Krakowskie Zakłady Przemysłu Sodowego uzyskały ten bardzo poszukiwany i posiadający wszechstronne zastosowanie surowiec o takim stopniu czystości po raz pierwszy w kraju. Stworzyło to poważne szanse eksportowe.

● **Program "IMS"** ("Information Media Guaranty"), w myśl którego Polska kupuje amerykańskie książki, czasopisma, filmy i prawa autorskie — został przedłożony na rok 1963. Porozumienie zawarte obecnie między Ministerstwem Handlu Zagranicznego i ambasadą USA przewiduje zakupy do równowartości miliona dolarów.

● **Rozwój kółek rolniczych** — Warszawa — W I kwartale br. do istniejących i nowo zorganizowanych kółek rolniczych w Polsce przystąpiło blisko 100 tys. rolników, w tym 36 tys. kobiet. Tak więc organizacja ta zrzesza już przeszło 1.163 tys. mieszkańców wsi, w tym ponad 341 tys. kobiet. W okresie styczeń - marzec br. powstało w Polsce ponad 1.300 nowych kółek rolniczych i 1.500 kół gospodyń wiejskich. Ogółem działa więc już ponad 29 tys. kółek.

● **Konserwy dla niemowląt** według recept opracowanych wspólnie przez Instytut Matki i Dziecka oraz Instytut Przemysłu Mięsnego produkują Opolskie Zakłady Koncentratów Spożywczych.

Więś w statystyce rządowej

(FEC) — Według informacji miesięcznika warszawskiego "Gospodarka i Administracja Terenowa" (nr. 3 wkładka) na wsi mieszka obecnie ponad 15 milionów ludzi, co — jak pisze miesięcznik — stanowi 52% ogółu wszystkich mieszkańców Polski. Liczba ta — dodajmy tu — ulega stale zmniejszeniu głównie na skutek łączenia wsi w miasta. Cytowany miesięcznik podaje, że aktualny stan gromad wiejskich "po ostatnich akcie korekty i likwidacji 1.086 gromad" wynosi 5.245. W granicach tych gromad oraz miast znalazło się przeszło 40.000 wsi. Na obecną gromadę przypada średnio 56,3 kilometry kwadratowe. Jeden powiat obejmuje średnio 16,5 gromad, podczas gdy w 1955 roku — jak stwierdza pismo — ilość gromad w powiecie wynosiła średnio 27.

Cytowany miesięcznik informuje, że na terenie gromad działa 5.245 przewodniczących rad narodowych i

tyłu sekretarzy oraz ponad 40.000 sołtysów i 144.726 radnych rad gromadzkich. W szkolnictwie podstawowym zatrudnionych jest 88.790 nauczycieli. W 26.345 szkołach podstawowych (pow szechnych) uczy się 2.699.000 dzieci. Na wsi pracuje także około 2.000 lekarzy, 1.400 dentystów, 2.300 felczerów, 2.600 położnych i 5.200 agronomów gromadzkich.

Na wsi aktualnie jest: — 2.466 gminnych spółdzielni (sklepów), 1.788 ośrodków zdrowia, 809 izb porodnych, 3.700 przedszkoli, 375 domów kultury, 900 klubów, 7.366 bibliotek i punktów bibliotecznych, 8.600 świetlic, 3.268 kin, w tym 582 kina "półstałe". Dotąd — według danych z ostatnich miesięcy — zorganizowano na wsi około 28.000 kółek rolniczych, które zrzeszają "okrągle 1 milion członków". Około 67% wsi objętych jest już działalnością kółek. Dysponują one majątkiem społecznym o wartości ponad 3 miliardy złotych.

ZEGARKI
OKULARY
BIŻUTERIA

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

Kącik Rolniczy

Walka z plagą szczurów

Pisaliśmy już kiedyś, że szczury są roznosicielami różnych zarazków, zwłaszcza straszliwej zarazy cholery (peste negra), która w dawnych wiekach wyludniała całe miasta, zabierając setki tysięcy ofiar. Jeszcze w 1949 r. zarejestrowano tę zarazę na wybrzeżu Adriatyckim we Włoszech oraz na wyspie Malcie.

W 1943 r. zanotowano wypadki cholery w Nordeste Brazylii w liczbie 67, w tym 22 były śmiertelne.

Ogólnie przypuszcza się, że w wielkich miastach istnieje jeden szczur na jednego mieszkańca. Szczurów nie brakuje również na gospodarstwach rolnych w interiorze, w stodołach, chlewach, spichazkach itp. Stanowią one po-

ważne niebezpieczeństwo i dla zdrowia zwierząt domowych.

Najsukuteczniejszą trucizną na szczury okazał się preparat "Zelio", we formie pasty, który miesza się z mięsem, rybą, serem, kuleczkami tartych ziemniaków itp. w stosunku jednego grama na 10 gramów przynęty.

Drugim środkiem trującym szczury jest "Racumin", którego działanie jest powolniejsze, ale za to szczury chętniej biorą przynętę z domieszką tego preparatu. W tym drugim wypadku zabiegi należy powtarzać kilka razy.

Ważnym zaleceniem jest, by jak najmniej dotykać się przynęty, ponieważ szczury wyczuwają kontakt przynęty z zapachem ciała ludzkiego i stają się podejrzliwe.

Drobne wiadomości gospodarcze

● Tramwaje elektryczne, które od 63 lat kursują po ulicach miasta São Paulo, dają prefekturze duży niedobór w budżecie. Tramwajów wszystkich liczy miasto jeszcze 264.

● Nadzwyczajny zbiór ryżu miał pewien rolnik, mianowicie: prawie 7 tysięcy kg z hektara. Ten rekordowy zbiór zawdzięcza on nawozowi, danemu przed zasiewem, tzn. 15 ton gnoju bydłowego na hektar oraz dodatek mineralny w postaci 45 litrów moczu bydłowego, 60 kg soli potasowej i 170 kg fosfatu.

● Światowe zapotrzebowanie nawozów sztucznych — wzrosło z 2 milionów ton z 1904 - 1905 r. do 28,5 miliona ton w r. 1960 - 1961. W tym samym okresie produkcja rolna wzrosła o 31 proc.

● Gryz pochodzący z ziarnek lnu zawiera w sobie dużo proteiny i wpływa decydująco na błyszczącą sierść zwierzęcia. Warto więc dosypywać odpadki ziaren lnu do racji żywnościowej bydła.

● Stany Zjednoczone wyrabiają rocznie 4.490 ton kawy w proszku (café solúvel) a sprowadzają ten artykuł z zagranicy w ilości 1.500 ton, głównie z Nikaragwy, Meksyku i San Salvador.

● Zaraz po zbiorze kukurydzy, należy łamać łodygi na drobne kawałki i następnie zaozać je na głębokości 25 cm, by w ten sposób dostarczyć glebie materii organicznej, użyźniającej glebę.

● Doskonały żywopiół stanowi krzew nazwany "alfeneiro da China" lub "alfeneiro do Japão". Prócz gęstych gałęzi i liści, krzak ten stanowi również naturalną ozdobę wokół zabudowań gospodarskich.

● W Irlandii wprowadzono praktyczny sposób karmienia mlekiem małych cieląt. Do długiej rury żelaznej, przymocowanej na 2 końcach, doprowadza się mleko w kubałkach, umieszczając te kubałki wyżej od poziomu rury. Na końcu rury umieszcza się gumę w rodzaju smoczka, by cielaki mogły ssać dowolnie i szybko.

● Nowy nawóz sztuczny wykryto w Alabama, USA, nazwany polifosfatem amoniakowym, który zajmuje czołowe miejsce w nawozach o stanie płynnym, bogaty w fosfor i azot.

● Do Japonii odpłynął statek naładowany 350 tonami kukurydzy. Japonia zamówiła w Brazylii kilkadziesiąt tysięcy ton kukurydzy, ciesząc się dobrą ceną na rynkach zagranicznych.

KĄCIK LEKARSKI:

Drożdże jako lekarstwo

Zwyczajne drożdże używane do wypiekania chleba były już w starożytności stosowane jako środek leczniczy. Nie można oczywiście twierdzić, że drożdże mają jakieś nadzwyczajne właściwości lecznicze, w każdym jednak razie są one dobre na podniecanie akcji kiszek.

Ważnym czynnikiem w układzie komórek drożdżanych jest obfitość witaminy B, która jest niezbędna do dobrego trawienia i polepszenia apetytu. Drożdże przyczyniły się więcej niż jakiegokolwiek inne lekarstwo do zapobieżenia lub usunięcia choroby zwanej pelargą, której objawem są wyrzuty skórne.

Drożdże mają także właściwości leczenia pewnych chorób i zatwardzenia przez podniecanie skurczaniu procesu eliminacji w kiszce odchodowej.

Drożdże są także pożytecznym środkiem w tamowaniu rozrostu bakterii w grubej kiszce, zanotowano też wiele wypadków wyleczenia za pomocą drożdży z reumatyzmu i wrzodów skórnych.

Wyrzuty skórne, które po wyleczeniu przez drożdże wracają, mogą być wyrażnym objawem choroby zwanej cukrzycą. Drożdże cukrzycy nie wyleczą. W takim wypadku należy udać się bez zwłoki do lekarza.

Podobnie ma się rzecz przy zatwardzeniu. W wielu wypadkach drożdże mogą pomóc, lecz w każdym razie należy najpierw poradzić się lekarza, bo tylko on może wiedzieć, czy w danym wypadku przepisać drożdże, czy nie.

Gdy zatwardzenie spowodowane jest jakimś naroślami i obstrukcją w kiszce, wówczas drożdże nie mogą być odpowiednim lekarstwem, a spóźnienie się z diagnozą i rozpoczęciem właściwego leczenia może przynieść wiele szkody.

Przy zwyczajnym zatwardzeniu lub wzdęciu można użyć drożdży w formie suchej jakiej używają piekarze, lub jaką kupujemy w srebrnym opakowaniu. Można je spożyć jak są lub rozsmarować na chlebie.

Uśmiechnij się...

LEKARSTWO NA PYCHĘ

Kornel Makuszyński szedł ulicą w towarzystwie pewnego zarozumiałego literata. Kiedy przechodzili przed domem, na którym była wmurowana tablica ku czci jakiegoś wybitnego uczonego, zarozumiały towarzysz Makuszyńskiego powiada:

— Ciekaw jestem, co będzie napisane po mojej śmierci na moim domu?

— "Mieszkanie do wynajęcia" — odpowiedział z właściwym sobie humorem Makuszyński.

RÓŻNICA ZDAŃ

Dwie przyjaciółki rozmawiają przez telefon.

— Moja droga! Dowiedziałem się, że samochód cię wyrzucił na ulicy. Jak długo będziesz nosiła rękę w gipsie?

— 15 dni według mego lekarza, 3 miesiące według adwokata.

OBROTNY PACJENT

Lekarz bada pewnego starszego klienta. Nie znajdując nic szczególnego w badanym kiwa głową i mówi:

— To ciekawe! Nie mogę znaleźć tego co panu dolega!

Na to starszek filuternie: — A jeżeli ja panu powiem, czy zmniejszy pan doktor opłatę za wizytę?

Przy częstym wytwarzaniu się gazów w żołądku powinno się zżywać drożdży na godzinę przed jedzeniem. Gdy to nie pomaga, należy rozpuścić drożdże w ciepłej wodzie. Ciepło niszczy wprowadzone żywotność drożdży, lecz zawsze pozostaje jej tyle ile potrzeba do leczenia.

SPORT W SKRÓCIE

★ Reprezentacja Brazylii powróciła już z tournée po Europie, przywożąc taki rezultat: 4 spotkania przegrane, pięć wygranych i jeden remis. Jak na mistrza świata — stanowczo za mało. ★ Najlepszymi graczami w drużynie brazylijskiej koszykówki są: Vlamir, Amauri i Wiktor. Ten ostatni jest polskiego pochodzenia. ★ Flamengo zremisował w dwóch spotkaniach z reprezentacją Rosji Sowieckiej. ★ Drużyna angielska Manchester United zdobyła Puchar Anglii na rok 1963. ★ W I Lidze polskiej

grały: Górnik - ŁKS 3x1, Ruch - Gwardia 2x1, Zagłębie - Odra 1x0, Legia - Arkońia 2x0, Polonia - Pogoń 1x0, Wisła - Lechia 3x0. ★ Mecz państwowy Polska - Norwegia wygrali Polacy 5x2. ★ W "Wyścigu Pokoju" prowadzi drużynowo Polska przed Belgią i Rosją, a indywidualnie prowadzi Belg-Vernhaegen przed Niemcem - Amplerem.

DENTYSTA:
DR. WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 - 11 od 2 - 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba.

Amerykę. Rolą Ameryki w świecie i w historii było i jest powiększenie (w obrębie całości, jaką jest kula ziemiska) obszaru objętego przez rasę białą i przez cywilizację europejską i przez to samo dopomożenie do rozpowszechnienia się w świecie chrześcijaństwa. Europa jest cywilizacyjnie najwyższym szczytem, do którego ludzkość doszła. Ale Europa jest zakątkiem świata, małym półwyspem jakiego ludzkości doszła. W dzisiejszej epoce rozpowszechnienia się europejskiej techniki w świecie, Europa, ze swoją cywilizacją i swoim duchem byłaby skazana na zniwiedzenie — gdyby nie to, że rozszerzyła swój wpływ na inne części świata a zwłaszcza na Amerykę i przez to stała się proporcjonalnie o wiele większą częścią składową globu. W sensie cywilizacyjnym i duchowym Ameryka jest przedłużeniem Europy, jest jej poszerzeniem i duplikatem. To jest jej historyczna rola i istotne i trwałe znaczenie. Jako część Europy i jej dalszy ciąg, Ameryka jest i będzie wielką. Jako część świata nie troszcząca się o swoje europejskie dziedzictwo, zasiewa w materialistycznych osiągnięciach i w prowincjonalnej wyłączności, jest ona skazana na uwiad — i przemienie w dziejach tak, jak wiele już mocnych, ale pustych potęg przeminęło. Najwyższą wartością Ameryki jest jej europejskość.

Otóż ta europejskość Ameryki wywodzi się z Europy jako całości. To cała Europa złożyła się na stworzenie Ameryki. Z jednych źródeł popłynęły do Ameryki strumienie obfite, z innych uboższe, ale mało jest takich europejskich źródeł, z których by do Ameryki nie popłynęło nic. Dwa głównie obszary Euro-ropę stworzyły Amerykę: archipelag Brytyjski i półwysp Iberyjski. Ośrodki kultury angielskiej, względnie angielsko-szkocko-irlandzkiej w Ameryce Północnej, oraz takie ośrodki wpływu hiszpańsko-portugalskiego jak Lima, Meksyk, Hawana, Buenos Aires, Rio de Janeiro — to są główne osiągnięcia wpływu europejskiego w Ameryce. Ale europejskość Ameryki byłaby bardzo niekompletna, gdyby się na tych ośrodkach wpływu dwóch tylko, najdalej na zachód wysuniętych, półwyspów lub wyspiarskich krajów Europy kończyła. Życie Ameryki byłoby niepełne, gdyby w nim nie było pierwiastka francuskiego, tak dobitnie zaznaczonego w Montrealu, w Quebecu, w Nowym Orleanie, na Haiti, na Małych Antylach. I byłoby niepełne, byłoby nie w pełni odbiciem Europy, gdyby zabrakło w nim odbłasku życia i kultury Polski, Niemiec, Włoch, Holandii, Skandynawii. Ameryka jest jak staroświeckie lustro, złożone z większych i mniejszych tafli i tafelek: odbija w nim całe mnóstwo różnorodnych blasków. Blaski te stwarzają jej bogactwo i cywilizacyjne. Dzięki tym różnorodnym blaskom cała Europa znalazła swój re-
cywilizacyjny. Dzięki tym różnorodnym blaskom cała Europa znalazła swój re-
fleks w Ameryce i pomnaża jej cywilizacyjną urodzajność. Ameryka byłaby uboga, gdyby te wszystkie blaski zgasła. Zapłaciłaby za to przyszłym wyjątkiem, cywilizacyjnym usychaniem. Już i dzisiaj Ameryka pod jeden strychulec. Słaby jest jej skłonność do niwelowania wszystkiego pod jedną atmosferę, oś-
bość ta może być dla Ameryki groźna w skutkach. Lekarstwem na tę słabość jest pielęgnowanie różnorodności. Im więcej ośrodków o odrębnej atmosferze, oś-
rodków tak do siebie niepodobnych, jak Boston i Nowy Orlean, tym większa siła Ameryki i tym większe jej cywilizacyjne bogactwo. Ameryka jest młodą częścią świata, ale jej młodość szybko przemija. Wchodzi ona w wiek męski. Minęły te czasy, gdy najważniejszą rzeczą było w Ameryce dobrze ujeżdżać konia, dobrze dzwigać ciężary, a choćby dobrze obsługiwać maszynę. Dzisiejsza Ameryka pod-
trzebać będzie coraz więcej szerokich widnokręgów filozofii, czy teologii, coraz polityki i ekonomii, coraz głębszej myśli w dziedzinie literatury czy sztuki, coraz więcej kulturalnej, pełniejszej twórczości w dziedzinie literatury czy sztuki, coraz więcej kulturalnej, dojrzałości w postawie swoich mas. A to jest nie do pogodzenia z prymitywną niwelacją.

JĘDRZEJ GIERTYCH

PRZYSZŁOŚĆ POLONII AMERYKAŃSKIEJ

1963

NAKŁADEM AUTORA

Stosunki Polski z Litwą

(Dokończenie ze str. 6-tej)

wia w Polsce. Przed 2 lata stocznia w Gdańsku zbudowała statek "Litwa Radziecka" o pojemności 10 tys. ton. Jeszcze większe mają być dwa statki — chłodnie, które Litwa ma otrzymać w r. 1963. Marynarze polscy często pojawiają się w Kłajpedzie, a jeszcze częściej spotykają się z marynarzami litewskimi przy połowach na pełnym morzu.

Polska firma "Cekop" przyjmuje zamówienia na urządzenie małych fabryk na Litwie. Sprowadza się z Polski także różne maszyny, między innymi dla przemysłu tkackiego. Ale i Litwa eks-

portuje do Polski maszyny, silniki oraz części aparatów radiowych.

W dziedzinie wymiany kulturalnej najważniejszymi wydarzeniami były na Litwie "tydzień filmu polskiego" i "tydzień książki polskiej". Zacieśniono współpracę między uczonymi obu krajów. W dziedzinie historiografii przyczyniła się do tego setna rocznica powstania styczniowego, które także na Litwie wybuchło silnym płomieniem.

W Polsce Ludowej działały Kółka Przyjaciół Litwy, które istnieją w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Szczecinie.

(LWIL)

JĘZYK POLSKI na Uniwersytecie Parańskim

Z wielką radością informujemy naszych Rodaków z Parany, a zwłaszcza z Kurytyby, że Przew. Ks. Dr Jan Żelezny wykłada język polski na wydziale filologicznym Uniwersytetu Parańskiego.

Wykłady te odbywają się we wtorki i czwartki o godz. 15 (3 po południu) w sali Nr. 308.

Zainteresowani winni się zgłosić do Rektoratu — Rua XV de Novembro — Curitiba.

COMITÊ PRÓ CONSTRUÇÃO DA PRAÇA DA POLÓNIA EM CURITIBA

Campanha de Padrinhos

Prezado senhor presidente do Comitê: Solicito inscrever o meu nome na lista dos Padrinhos da Praça da Polónia a ser, brevemente, inaugurada em Curitiba, em solenidade pública. Outrossim, remeto a importância de Cr\$ 2.000,00 (dois mil cruzeiros), como minha contribuição de padrinho, a fim de colaborar com as despesas da conclusão da Praça.

NOME:

ENDEREÇO:

CIDADE:

Recorte e envie juntamente com o dinheiro para a Caixa Postal 155 — Red. do LUD — Curitiba, Paraná, e após a inauguração da Praça ser-lhe-á enviado um belo diploma de Padrinho da Praça da Polónia.

Obsługa techniczna "ARNO"

Oficyna upoważniona do obsługi technicznej "ARNO", przyrządów elektryczno-domowych, znajduje się przy PRAÇA SANTOS ANDRADE Nr.39 — TERREO.

Zakładamy anteny zewnętrzne dla Telewizorów (od Cr\$ 7.000,00).

ŻYCIE POLONII ZAGRANICZNEJ

USA

"Krzyżacy" dla Amerykanów

(KAI) — Film "Krzyżacy"

w polskiej wersji był pokazywany z olbrzymim powodzeniem w ponad 60 miastach amerykańskich, gdzie znajdują się większe ośrodki polonijne. Obecnie film "Krzyżacy" wykonany w wersji angielskiej przez doskonałe siły artystyczne z Hollywood i Broadwayu wyświetlony będzie we wszystkich miastach w USA.

Polak na odpowiedzialnym stanowisku

Amerikanin polskiego pochodzenia Henryk R. Przelomski z Detroit mianowany został wicedyrektorem biura w federalnym Departamencie Pracy USA. W czasie II wojny światowej Przelomski jako ochotnik wstąpił do lotnictwa polskiego w W. Brytanii. Po wojnie wrócił do

Detroit, gdzie sprawował szereg funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Polak odkrywcą witamin

W New Jorku odbyła się uroczystość poświęcona zasługom dr Kazimierza Funka, odkrywcy witamin. Do USA przybył on z Polski w 1939 roku. Obecnie dr Funk mimo podeszłego wieku pracuje nad sposobami walki z rakiem i jak ostatnio oświadczył, odkrył dwie substancje, z których jedna działa pobudzająco, a druga hamująco

na komórki rakowe.

90-lecie księgarni polskiej

(KAI) — Księgarnia Polish American Book Co., w Chicago, obchodzi w br. 90-lecie swego istnienia. Z tej okazji i z inicjatywy Polskiego Klubu Artystycznego w Chicago właściciele jej postanowili udostępnić szerokim rzeszom polonijnym najnow-

sze wydawnictwa polskie wydane w USA i w Polsce. Księgarnia posiada wydawnictwa w języku polskim i angielskim, dotyczące zagadnień polskich i polonijnych. Założył ją w 1873 r. emigrant polski Władysław Dyniewicz,

następnie przeszła w ręce J. Smulskiego. Późniejszym właścicielem był red. Jan Chrzanowski.

Dom książki polskiej

Szymon Deptuła profesor literatury polskiej na Wisconsin University w Milwaukee jest posiadaczem jednego z największych zbiorów książek polskich i dotyczących Polski. Zbiory jego liczą ponad 20 tysięcy tomów, z tego ponad 4 tysiące egzemplarzy w języku polskim. Posiada on nadto najbogatszą kolekcję amerykańskich wydań Sienkiewicza.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

Odnawiamy kampanię "LUDU"

Rozpoczynamy na nowo kampanię o zdobycie nowych prenumeratorów "LUDU". Nie możemy zasympać tej sprawy. Nie możemy też patrzeć z założonymi rękami na wynaradawianie się naszych Rodaków. Wiemy przecież, że Rodak wynarodowiony to człowiek stracony dla Polski i dla Brazylii. Najwybitniejsi ludzie tak twierdzą. Na I Forum Polonijnym, które odbyło się w Kurytybie w pierwszych dniach maja b. r. Dr Bento Munhoz da Rocha Neto, jeden z najwybitniejszych socjologów brazylijskich, też to potwierdził. A więc zakasujmy rękawy i bierzmy się do pracy. Nie pomoże płakać, lamentować, narzekać.

Wiemy, że "LUD" to jedyna gazeta polska w Brazylii. Ona łączy Rodaków. Ona pobudza nas do szlachetnych czynów. Ona podtrzymuje polskość. Ona też przestrzega nas przed różnymi niebezpieczeństwami i broni przed różnymi atakami. Popierajmy więc ją. Rozszerzajmy ją wśród przyjaciół i znajomych. Czytajmy ją. Jeśli brak czasu na przeczytanie całej, to przegladnijmy przynajmniej rzeczy najważniejsze. Zabierajmy się do kampanii z dziańską dyspozycją i optymizmem. Tak jak to zrobił np. p. Alexis Narloch: "tańcowałam dwa Michały, jeden duży — drugi mały"... i z tego powodu zdobył 7 nowych prenumeratorów. Przynajmniej tak twierdzi w liście. — Zaskwaszonej twarzy nikt nie lubi. Jeśli zaczniemy patrzeć tylko na nieprzyjemne strony medalu, że trzeba prenumeratę opłacić, że pieniądze są potrzebne na co innego, że to... że owo... tym nic nie zyskamy. Ale bądźmy optymistami i umiemy przemówić do serca i sumienia drugich rodaków.

Ostatni raz lista nowych prenumeratorów "LUDU" była ogłoszona 8-go sierpnia ub. roku. Mamy zatem do ogłoszenia rezultaty kampanii z 10 miesięcy. Dziś podamy rezultat kampanii z sierpnia ub. r.

Co do nagród i jakie one będą — poinformujemy w następnym numerze "LUDU".

LISTA NOWYCH PRENUMERATORÓW W CIĄGU SIERPNIA 1962 ROKU:

Dr Kazimierz Sienkiewicz — Inż. Zbigniew Czapliński. Michał Sekuła — Jan Drzewicki. Ignacy Tartas — Władysław Kalinowski. Ks. Józef Kotliński — Helena Samsonowska. Józef Szczęsny — Władysław Lisiecki. Tadeusz Wesgueber — Piotr Teledziński. Ks. Wiktor Paszek — Sodalicja Marińska, Franciszek Blumkowski.

Ks. Feliks Rokicki — Stefan Bielak, Antoni Wierchowski. Władysław Franus — Józef Szatkowski.

Różni — Marcin Kinczkowski, Katarzyna Skrzypek, Karol Kropiwiec i Jan Matuła.

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Daniel Kochiński (ARARUNA), Edmund Grochowski (SAO JORGE), Grzegorz Bubny (CAMBARA), Czesław Bystroński (DOM FELICIANO), Władysław Bieniek (LONDRIANA), Mateusz Kozłowski (PORTO ALEGRE), Jan Piltz (CHAPECÓ), Stanisław Pylak (CAMPO NOVO), Stanisław Dutkiewicz (GETULIO VARGAS), Edward Stasiak (ARAPONGAS), Jan Karasiński (PAPANDUVA), Ks. Leon Lisiewicz (PORTO ALEGRE), Stanisław Kowalski, Piotr Doliwa, Tow. Kultura, Tomasz Kasprzyk (PORTO ALEGRE), Wiktor Lubaszewski (NOVA GALICIA), Józef Puławski (CAÇADOR), Stefan Kobylarz (QUATIGUÁ).

OFIARY

NA KAPLICĘ DO ZIEMI ŚW.

Pan Franciszek Orencewicz z kol. Guatupé Cr\$ 500,00

NA PLAC POLSKI

P. Stanisław Madejowicz z Cand. de Abreu Cr\$ 500,00

NA FUNDUSZ LUDU

Siostry Bernardynki - Franciszkanki z Massaranduby Cr\$ 450,00

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

szereż funkcji administracyjnych w zarządzie miasta.

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdecznie: Bóg zapłać!

Lekarze:

DR. M. NIEWĘGŁOWSKI

Klinika dla dzieci
Kons.: Edifício Tijucas — Rua Cândido Lopes, Esq. Ermelino de Leão — 9.º Andar Conj. 913. — Godziny przyjęć: od 9-ej do 11-ej.
Rezydencja: Rua Júlia da Costa, 666, CURITIBA — Pr.

DR. GABRIEL NOWICKI

Dyplom Uniwersytetu Paryskiego
Były Profesor Univ. Parańskiego
Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Stelfeld, Pr. Tiradentes 530, od godz.: 9 - 13. — Rez.: Carlos de Carvalho 369, od godz. 15 - 17.
Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

DR. LUDWIK RYDYGIER

Mówi po polsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w New York, P.M.S.H. Choroby kiszek oddechowej, Hemoroidy, Fistuły i. t. p.
Kons.: R. José Bonifácio 110. Przyjmuje od 10-ej do 11,30 i od 15 - 18. — Telefon: 4-8494.
Rez.: R. Amazonas Marcondes, 954, Bacacheri, — Telefon: 4-5473.

DR. J. A. DOBROWOLSKI

Lekarz chirurg — Choroby kobiece — Klinika ogólna.
Kons.: Praça Tiradentes, 332. Rez.: Rua Treze de Maio, 879 — Telefon: — 4-6380
Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6

VARIZES - MICROVARIZES

Pernas inchadas - Ulceradas - Pesadas - Doloridas - Com ezemas de causa varicosa - e hemorroidas, tratamento rápido sem operação.

DR. MENDES ARAUJO

Especialista nas doenças do reto e aparelho digestivo gastrite - Úlcera do estômago duodenal - Prisão de ventre colites - Tratamento direto do intestino na disenteria amebiana — Rua D. Murici, 439, 5.º andar. — Fone: 4-0268 — das 9 às 12 e das 15 às 17 horas.

DR STANISŁAW BEMBEN

zawiadamia swoją Zaczę a liczną klientelę, że na razie jest zmuszony przerwać zawodową pracę lekarską, którą będzie mógł rozpocząć na nowo dopiero od sierpnia b.r.

DR. KRAUSE MÉDICO

Clínica geral de adultos: Coração. Intestinos. Fígado. Vias biliares. Alta pressão. Varizes. Hemorroides etc. Doenças gineco-urinárias do homem e da mulher. Doenças crônicas em geral. — Operações.

Formado pelas Universidades de Berlim e do Paraná.

Rua Emiliano Pernetá N.º 10 — 3.º andar — conjunto 301 esquina Praça Zacarias em Curitiba.

HORÁRIO: Das 4 às 6 horas da tarde.

DR. KOSSOBUDZKI

KLINIKA LEKARSKA — CHIRURGIA

Przyjmuje od 9-ej do 11-ej i od 14-ej do 17-ej

w CASA DE SAÚDE SÃO FRANCISCO

ul. São Francisco Nr. 147 — Telefon: 45440

Rez.: Visc. do Rio Branco 1189 - Tel.: 4-3776 - Kurytyba

Adwokaci:

DR. LUCJAN KASPRZAK

Praça Osório, 45, 1.º and. 105.

Załatwia wszelkie sprawy adwokackie. — Przeprowadza naturalizacje.

MÓWI SIĘ PO POLSKU

DR. EDWARD ŻELAK

Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inventarze.

Rua Emiliano Pernetá n.º 10

4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edif. Quinco Cabral. — Telefon 4-0278

CURITIBA

DR. PAWEŁ FILIPAK — FELIKS GOLAS

Rua Cândido Lopes, 205, 2.º andar - CURITIBA - PARANÁ

Przeprowadza się sprawy adwokackie oraz prowadzi się Rachunkowość (Guarda-Livros). Przyjmuje się od godz. 9 do 12 i od 14 do 18,30. W sobotę od 9 do 12. Władają językiem polskim.

DR. BRONISŁAU OSTOJA ROGUSKI

ADWOKAT

Sprawy cywilne i handlowe

Rua Voluntários da Pátria - 489, Fone: 4-4819

Curitiba — Paraná

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. —

CENY PRZYSTĘPNE.

Rua Marechal Floriano 1773 — Fone: — 4-2635

CURITIBA — PARANÁ

PACZKI PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej

otrzyma Rodzina i Przyjaciele w Polsce

Paczki PEKAO i Paczki t. zw. "do wyboru"

z a m a w i a n e

u UPOWAŻNIONYCH PRZEDSTAWICIELI

PEKAO N. Y.

Tylko te zlecenia gwarantują otrzymanie 100% przekazu. Wszystkie paczki są bez cła i odsyłane do domów.

PACZKI: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodycze, upominkowe dla Pań, Panów i Dzieci, Maszyny do szycia, dziewiarskie, lodówki. Sprzęt motorowy, samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inventarż żywy, węgiel, meble.

Wielki asortyment lekarstw amerykańskich.

Po katalogi i informacje, zwracajcie się do:

UPOWAŻNIONEJ PRZEDSTAWICIELKI

PEKAO New York,

p. HALINY BERGMAN, São Paulo,

Caixa Postal 5127, — Tel.: 52-87-29.

"BERNARDINI S/A"
— COFRES E MÓVEIS DE AÇO —
SÃO PAULO — RIO DE JANEIRO — CAMPINAS
FILIAL CURITIBA: Rua Dr. Murici, 843/847 — Caixa Postal - 1467
TRADIÇÃO DE 50 ANOS EM QUALIDADE E SEGURANÇA

Fome de Justiça

FRANCISCO DRANKA

O PAPA DOS FAMINTOS: Pastor dos homens famintos de justiça, de paz e do amor. Navegante intrépido, que ao leme da Igreja Católica, descortinou novos e atualizados horizontes. Semeador de paz no seio dos povos, desunidos pelo orgulho, pelo ódio e pelo átomo destruidor. Pioneiro e porta-bandeira das reivindicações dos famintos de justiça. Santo "para frente" dos nossos dias. João XXIII — o papa dos famintos — deixou-nos e foi receber a sua recompensa eterna.

Lavrador de Sotto il Monte deixou ao abandonado homens do campo a Sua mensagem na "Mater et Magistra" — Carta Magna do Lavrador.

Núncio e soldado nas duas guerras mundiais legou aos povos que vivem no medo e temor da bomba e do átomo o Testamento da Paz — "Pacem in Terris". — Apêlo aos povos e aos homens para construir o mundo na paz e no amor.

Papa dos batizados, dos católicos, chamou-os à luta para este "novo Pentecostes" — O Concílio Ecumênico; — Revitalizar a fé; pôr em prática e viver os princípios do Evangelho — o homem do jato e da Era Espacial ainda precisa de Deus! — despertar os acomodados; unir os que o ódio desuniu, — cristianizar os que paganizaram a água do Batismo; atrair os que errantes andam longe da luz da fé; verberar os que acumulam privilégios a custa de injustiças; alentar o abandonado homem do campo. Incendiar a Igreja e o mundo com a Doutrina e com a vida do Evangelho.

"Fome de Justiça" — nasceu para os famintos dela sob a inspiração dos ensinamentos de João XXIII; Alimenta-se neles; Segue o caminho por Ele aberto; palavras claras, justiça para o injustiçado; reivindicação para os desprotegidos; amor para com todos; luta contra o privilégio. — Nêstes dias de abalo une-se aos homens de tôdas as raças e crenças para a sua homenagem póstuma.

Senhor, ao intrépido navegante por estes mares tempestuosos do século vinte, ao pastor bondoso, aberto aos problemas, corajoso defensor dos famintos de justiça

O DESCANSO ETERNO!

O Brasil em 5 Minutos

★ Brasília. — **Adiada a formação do novo Ministério.** O problema criado com a greve dos aeroviários e ferroviários adiou os entendimentos do Presidente João Goulart sobre a reforma ministerial.

★ São Paulo. — **Agricultores contra soluções anticristãs.** Novecentos agricultores paulistas e mineiros, reunidos em Amparo, condenaram os projetos de reforma agrária antidemocráticos e anticristãos, propondo uma eventual reforma que garanta a propriedade particular.

★ Rio. — **A mais bela aeromoça.** Gladys Cluzet da VASP e Sônia de Lima Moreira da PANAIR foram eleitas "Miss Asas do Universo" e "Miss Asas do Brasil", de 1963 respectivamente.

★ Rio. — **Inaugurada a biblioteca jurídica.** A Faculdade de Direito Cândido Mendes inaugurou em sua sede uma biblioteca jurídica, destinada ao trabalho de pesquisas por parte dos alunos.

★ Brasília. — **Aeronautas suspendem a greve.** Atendendo ao apêlo do Presidente da República, decidiram acatar o apêlo feito pelo Presidente Snr. João Goulart. A sugestão da trégua foi proposta pelo ministro do Trabalho e aceita pelos líderes sindicais.

★ Rio. — **Exercícios com foguetes.** A Marinha fará vários exercícios de lançamento de foguetes, de fabricação nacional, na ilha do governador, com a presença do ministro Araújo Suzano.

★ Rio. — **Punição de militares.** O ministro da Guerra, general Amaury Krueel, transferiu para outros quartéis os militares que tomaram parte nas últimas reuniões de

caráter subversivo, principalmente a realizada no auditório do IAPC.

★ São Paulo. — **Inaugurada a fábrica de rolamentos.** Em Guarulhos, à margem da Via Dutra, foi inaugurada a Fábrica de Rolamentos — "SKF" que pertence à firma sueca.

★ São Paulo. — **Apreendidos mais de 200 veículos.** Duzentos agentes utilizando-se de motocicletas, empreenderam uma rigorosa batida nas ruas da capital paulista durante oito horas, conseguindo apoderar-se de 200 veículos dirigidos sem quaisquer documentos.

★ Rio. — **Os três que mais impressionaram.** O diretor do jornal francês "Le Monde", Hubert Veuve-Mery, revelou que em sua visita ao Brasil as três personalidades que mais o impressionaram foram: Tan Tiago Dantas, Miguel Arrais e Carlos Lacerda.

★ São Paulo. — **Arrais fez sucesso.** O governador pernambucano Miguel Arrais, ao proferir sua palestra dirigida aos industriais paulistas, foi muito bem sucedido, conseguindo convencê-los da necessidade e da vantagem em fazer investimento naquele Estado.

★ Florianópolis. — **Melhoramentos para o Estado.** O Presidente do Banco do Desenvolvimento do Estado de Santa Catarina, em contacto com técnicos da Aliança para o Progresso, solicitou financiamento para várias obras como: Abastecimento de água de 48 cidades, aumento de energia elétrica, construção de uma rede de armazéns e silos.

FARSUL

NOTA OFICIAL

Em reunião da Diretoria do Conselho Deliberativo da Federação das Associações Rurais do Rio Grande do Sul, nos dias 27 e 28 de maio de 1963, foram firmadas as seguintes resoluções:

1.º — O ruralismo gaúcho considera as reformas sociais necessárias e impostergáveis, com execução em bases democráticas, e mediante processos de justiça social por meios pacíficos e legais.

2.º — Com respeito à debatida questão pertinente à Emenda Constitucional que visa a alteração do parágrafo 16 do Art. 141, o ruralismo rio-grandense manifestando suas apreensões, confia, entretanto no patriotismo, independência e senso de responsabilidade do Parlamento Nacional, certo de que a resolução final deverá ser a mais consentânea com a extrema gravidade da atual conjuntura político-social do País.

3.º — Empenhadas na preservação do regime democrático vigente às lideranças entidades de classe e dos partidos políticos o dever de fortalecer a soberania do Poder Legislativo acatando e cumprindo as deci-

sões dele emanadas, com o objetivo de salvaguardar a paz social e as normas básicas da Carta Magna brasileira.

4.º — Assim considerando, a Federação das Associações Rurais do Rio Grande do Sul resolveu transmitir, de viva voz o seu pensamento e as suas disposições ao Senhor Presidente da República e aos líderes políticos do Congresso Nacional.

5.º — Com relação à política agrária estadual, o ruralismo gaúcho reafirma, neste momento, o seu propósito de contribuir materialmente para a solução da questão agrária, à luz de normas e diretrizes estabelecidas por um Conselho Agrário Nacional.

6.º — Admitida a discriminação regional da Reforma Agrária, caberá aos Estados não só a faculdade de suplementar a legislação federal específica, como também de planejar e executar, obedecidas as normas gerais.

7.º — A classe rural assume firme e decidida atitude contra a campanha extremista que tenta conturbar a ordem social e o regime democrático.

A história da cidade de Blumenau está intimamente ligada à vida do pioneiro que lhe deu o nome, ao Dr. Hermann Blumenau, que em 1852 fundou a colônia Blumenau, instalada cerca de 60 km, da foz do rio Itajaí.

Blumenau em breve ia revelar-se como uma das maiores e mais importantes cidades de Santa Catarina

O Mundo em 5 Minutos

● Viena. — O "Caso Mindszenty". O cardeal arcebispo de Viena, Franz Koenig, declarou que a saída de Budapeste do cardeal primaz da Hungria, József Mindszenty, não se fará tão logo, por que existem problemas que impedem a solução rápida do caso.

● Flórida. — Os negros protestam. Vários grupos de negros fizeram demonstrações contra a segregação racial em várias cidades dos EUA, como em Chicago, Los Angeles e Filadélfia.

● Buenos Aires. — Situação confusa. A última greve geral na Argentina criou uma situação confusa e tomam cada vez mais o vulto as opiniões de que o povo não terá oportunidade de comparecer nas urnas e que não haverá eleições.

● Cuzco. — Capturado o "Fidel Castro" peruano. Hugo Blanco, o jovem comunista que promoveu guerrilhas do sul do País, com o propósito de ser o "Fidel Castro peruano", foi capturado pela polícia.

● Cidade do Vaticano. — O mundo ao lado do Papa. A imprensa de todo o mundo, de tôdas as crenças religiosas acompanhou a longa agonia do Papa João XXIII, cuja vida se extinguiu como uma brasa.

● Bruxelas. — Marlene Dietrich condecorada. Marlene Dietrich, famosa estrela do cinema, recebeu a condecoração de cavaleiro da Ordem da Bélgica, pelos serviços que prestou à causa aliada durante a segunda guerra mundial.

● Havana. — Os judeus desapareceram de Cuba. Consta que todos os judeus em número de 200 mil abandonaram Cuba durante o ano passado, dirigindo-se a Izrael. A maioria deles tinha se refugiado em Cuba durante a perseguição nazista.

● Havana. — Falta petróleo em Cuba. As autoridades cubanas anunciaram que será adotado em Cuba horário de verão em virtude da falta de petróleo. Será a primeira vez que Cuba adotará o horário de verão, desde o término da segunda guerra mundial.

● Paris. — Os soberanos da Suécia em Paris. O rei Gustavo da Suécia e sua esposa concluíram sua visita oficial à França, comparecendo ao Eliseu para se despedirem do general de Gaulle.

● Viena. — Ibn Saud está melhor. O rei Saud da Arabia, que encontra-se numa clínica de Viena, em virtude de uma úlcera no estômago, melhorou nos últimos dias.

● Ottawa. — Canadá paga sua quota. O governo do Canadá entregará à ONU uma contribuição de 300 a 500 mil dólares, para ajudar a cobrir as despesas provocadas pelas operações militares da ONU no Congo.

● Washington. — "Proteger herança espiritual da raça humana". O presidente dos Estados Unidos John F. Kennedy, emitiu declaração por motivo do falecimento do Papa João XXIII, nos seguintes termos:

"A obra suprema de todo homem é proteger e levar a diante a mais profunda herança espiritual da raça humana. O Papa João XXIII teve essa missão de engrandecer e engrandecer essa tradição".

Você sabia...

● Que cerca de 300 milhões de homens vivem nus? Segundo boletim da UNESCO, 300 milhões de homens vivem nus, e 700 milhões vestem-se somente de uma tanga ou cinta. 320 milhões usam gorra e facas e 740 milhões usam só os dedos para comer. 530 milhões de chineses comem fazendo o uso de palitos.

● Que descobriu-se no mosteiro beneditino de Subiaco, durante os trabalhos de reconstrução, um cofre de chumbo com relíquias de São Bento e de sua irmã Santa Escolástica?

● Que o inquérito a que se procedeu na Inglaterra informa que há no mundo, em ação, nada menos de 75 tipos diferentes de máquinas de escrever?

● Que o leite derramado sobre princípios de incêndio provocado por gasolina ou querosene sufocará imediatamente as chamas?

A Solução Natural

(NELSON DIMAS)

"A Reforma Agrária" — ensina prof. Saint Pastous — é, antes de tudo, um problema humano: sua finalidade não é a subversão de classes, nem, primeiramente, o aumento da produtividade, mas, acima de tudo, a melhoria do homem".

Eis a chave filosófica da questão:

Ninguém se opõe a uma revisão que humanize o mecanismo agrário do Brasil, dentro dos novos valores sociais da terra. Seria simplesmente suicídio criar dificuldades à plena integração social do homem do campo.

Não há uma só voz divergente dessa necessidade. E todos lhe dão caráter prioritário absoluto. É um "imperativo nacional" que não comporta mais demora.

O desconcerto nasce da fórmula para alcançar esse objetivo. No processo e no alcance imediato das reformas é que se desacertam os relógios. Aí, passionariamente, a controvérsia está sendo colocada num plano perigosamente emocional.

Uns a querem autêntica, verdadeira, democrática. Como acaba de fazê-lo a Associação Comercial de Porto Alegre, em claro pronunciamento do seu presidente, sr.

Alvaro Coelho Borges. Uma reforma sem violar a linha básica que separa os dois mundos de hoje — o direito de propriedade. Quase um declave bíblico da Parábola dos Talentos. Uma solução humana e justa, mantido intangível o velho espírito da Lei e o respeito às nossas melhores tradições.

Outros — ingênuos uns, sabidos na maioria — defendem, com unhas e dentes, a sumária derrubação da barreira constitucional. E o fazem com insólita sofreguidão, em nome de um indefinido interesse público que só os demagogos conhecem em sua intimidade. Isso feito, estaria o caminho despoliciado para a livre talagem da propriedade privada, nos campos e nas cidades.

A questão se resumiria a uma parada de pôquer, com um simples "pago para ver" não fosse a inesperada presença de dois novos termos

— e que termos! — na polémica equação: o presidente da República e o ministro da Guerra. Feita cívica consulta aos seus botões e bordados, chegaram ambos, simultaneamente, à conclusão de que a raiz mesma do mal é o Artigo 141 da Constituição. Abolido o estorvo legal, preferivelmente sem o emprêgo compulsório do bisturi, é claro, — assim pensam — recuperará o País, num abrir e fechar d'olhos, os cem anos de abulia rural em que viveu atolado.

Tais argumentos — de péso óbvio — seriam, até capazes de nos converter ao brilhante cordão oficial. Contê-nos nesses saudáveis propósitos as origens irremediavelmente suspeitas da campanha reformista.

Não há legitimidade nesse afã de atacar a Constituição. Não tem validade moral o pretexto de que será impossível, sem esse golpe, uma reforma agrária de conteúdo social. É historicamente falso o raciocínio. A lição dos povos mais evoluídos do mundo aí está. Inglaterra, Estados Unidos, França, Alemanha, resolveram, ao seu

tempo, a sua questão agrária, sem ferir o direito de propriedade, princípio essencial da democracia. Pizeram-no — como surge a entidade máxima do comércio rio-grandense — através de um elenco de leis fiscais comuns. Foram buscar entre outros, inspiração nos impostos territorial, de renda e de transmissão causa-mortis e inter vivos.

A solução chegou-lhes ao natural. Sem sangue e sem lágrimas. Mas com muito suor.

("Diário de Notícias")